

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

Статистичко истражување за продажните цени на производителите на индустриски производи на домашниот пазар

Ц_Ц.ДОМА_М_МК_2022_12

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
1.1	Организација/ институција за контакт
Државен завод за статистика	
1.2	Организациска единица за контакт
Одделение за цени	
1.3	Лице за контакт
Ана Марија Петрова	
1.4	Звање на лицето за контакт
Помлад соработник	
1.5	Поштенска адреса
ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија	
1.6	Електронска адреса
anamarija.petrova@stat.gov.mk	
1.7	Телефонски број
00389 2 3295 758	
1.8	Факс
00389 2 3111 336	
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
28/08/2023	
2.2	Последна објава на метаподатоците

Државен завод за статистика

28/08/2023

2.3 Последно ажурирање на метаподатоците

28/08/2023

3 Статистичка презентација**3.1 Опис на податоците**

Индекси на продажните цени на производителите на индустриски производи, вкупно (вкупно, по главни индустриски групи, сектори, оддели и групи).

3.2 Систем на класификации

Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2, Национална номенклатура на индустриски производи - ННИП, Главни индустриски групи - ГИГ.

3.3 Опфат на сектор/и

Сектори: Б - Вадење на руди и камен, В - Преработувачка индустрија, Г - Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација (група 35.1).

Опфат на секторите:

- В/Б - Рударство и вадење на камен,
- С/В - Преработувачка индустрија,
- Д/Г - Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација (само група 35.1),

3.4 Статистички концепти и дефиниции

Продажната цена на производителите на индустриски производи продадени на домашниот пазар е цената според која производителот ги продава своите производи на редовните купувачи на домашниот пазар, во најголеми количества франко натоварено во вагон (камион) во местото на производителот. Во оваа цена влегува регресот, ако продавачот, според прописите, го остварува, а од цената се одбива трговскиот рабат и попустот што продавачот му го одобрува на купувачот. Во цената не се пресметани акциза и ДДВ. Просечната месечна продажна цена на еден производ/услуга се пресметува кога вкупната месечна продажна вредност (земајќи ја предвид претходната дефиниција) од тој производ/услуга на домашниот пазар, ќе се подели со вкупното количество од истиот производ/услуга продадено на домашниот пазар во тој месец.

3.5 Статистичка единица

Секој одделен индустриски производ според ННИП, кој припаѓа на некој од секторите Б, В, Г (група 35.1), освен Б0721, В2446, В254, В301, В303, В304, од НКД Рев.2 произведен од деловните субјекти и продаден на домашниот пазар.

3.6 Статистичка популација

Индустриските производи според ННИП, кои припаѓаат на секторите Б, В, Г (група 35.1), освен Б0721, В2446, В254, В301, В303, В304, од НКД Рев.2, произведени од страна на деловните субјекти и продадени на домашниот пазар.

3.7 Референтна област

НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија).

3.8 Временска покриеност

Од јануари 2010 според НКД Рев.2.

3.9 Базен период

2015 = 100.

4 Единица на мерење

Индекси.

5 Референтен период

Месец.

6 Институционален мандат

6.1 Законски акти и други договори

НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Закон за државна статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/1997, 21/2007, 51/2011, 104/2013, 42/2014, 192/2015, 27/16, 83/18, 220/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.31/20) (<https://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx>)
Програма за статистички истражувања, 2018-2022 („Службен весник на РМ“ бр.22/18,224/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.18/20 и 300/20.) (<https://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=8>)

ЕВРОПСКА РЕГУЛАТИВА

Регулатива (ЕЗ) бр. 1165/98 на Советот,
Регулатива (ЕЗ) бр. 1158/2005 на Европскиот парламент и на Советот за изменување и дополнување на Регулацијата (ЕЗ) бр. 1165/98,
Регулатива (ЕЗ) бр. 1503/2006 на Комисијата за спроведување и изменување и дополнување на Регулацијата (ЕЗ) бр. 1165/98,
Регулатива (ЕЗ) бр. 656/2007 на Комисијата за изменување и дополнување на Регулацијата (ЕЗ) бр. 586/2001.

Регулатива (ЕЗ) бр. 2019/2152 за Европските деловни статистики, како и Регулацијата (ЕЗ) бр.2020/1197 за нејзино спроведување која ги дефинира техничките спецификации.

Методологија за краткорочни деловни статистики, Евростат, 2006

6.2 Споделување на податоци

Индекси се испраќаат (преку eDAMIS) до Евростат.

7 Доверливост

7.1 Доверливост - политика

1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со Законот за државна статистика (<https://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx>) .

2. Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во Политиката за статистичка доверливост (<https://www.stat.gov.mk/pdf/PolitikaZaDoverlivost.pdf>)

7.2 Доверливост - третирање на податоците

Во согласност со член 38 од Законот за државна статистика (<https://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx>) и

Политиката за доверливост (<https://www.stat.gov.mk/pdf/PolitikaZaDoverlivost.pdf>), индивидуалните податоци не се објавуваат.

Но, доколку се обезбедува пристап до микроподатоци од соодветното истражување, тогаш треба да се наведат методите кои се користат за спречување на разоткривање на податоците.

8 Политика за објавување

8.1 Календар на објавување

Податоците се објавуваат во согласност со Календарот за објавување, кој е објавен на веб-страницата на Државниот завод за статистика.

Календарот за објавување се подготвува годишно, пред почетокот на секоја година.

8.2 Пристап до Календарот на објавување

<https://www.stat.gov.mk/Kalendar.aspx>

8.3 Кориснички пристап

Сите корисници имаат истовремено (или еднаков) пристап до статистичките податоци: ова значи дека датумите за објавување на статистичките податоци се претходно јавно

објавени и никој корисник нема пристап до официјалните статистички податоци пред нивното објавување.

Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата „Соопштенија “ на ВЕБ страницата на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.

9 Фреквенција на дисеминација

Месечна.

10 Достапност и јасност

10.1 Соопштенија

Во согласност со Стратегијата за дисеминација (<https://www.stat.gov.mk/Dokumenti/strategii/StrategijaDiseminacija2014-2016mak.pdf>), Соопштенијата се објавуваат месечно и истите се достапни на ВЕБ страницата на ДЗС во поглавјето:Соопштение „Индекси на продажните цени на производителите на индустриски производи на домашниот пазар“.

<http://www.stat.gov.mk/PrethodniSoopstenijaOblast.aspx?id=118&rbrObl=15>

10.2 Публикации

Публикации:

Месечен статистички извештај,

<http://www.stat.gov.mk/PublikaciiPoOblast.aspx?id=28&rbrObl=37>

Статистички годишник,

<http://www.stat.gov.mk/PublikaciiPoOblast.aspx?id=34&rbrObl=37>

10.3 Онлајн база на податоци

МАКСтат - база на податоци достапна на веб-страницата на ДЗС.

<http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef>

10.4 Пристап до микроподатоци

Користењето на микроподатоци за надворешни корисници е можно само за истражувачки цели и се врши во согласност со Законот за државна статистика (член 41, член 42 и член 43). Пристапот до анонимизирани микроподатоци е дефиниран со интерна процедура на Државниот завод за статистика „Пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели“. (<https://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=22>).

10.5 Друго

По барање на корисниците, податоците се подготвуваат и во форма согласно нивните потреби. Во овој дел се известува доколку податоците се доставуваат преку ЕДАМИС.

10.6 Документација за методологијата

Методолошките објаснувања се објавени на веб-страницата на ДЗС <http://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSoop.aspx?id=118&rbrObl=15>

Методологија за краткорочни деловни статистики, на Евростат, <https://circabc.europa.eu/sd/a/fd45995c-7bfd-4db0-986e-14ac23072343/Methodological%20manual%202006%20KS-BG-06-001-EN.pdf>

10.7 Документација за квалитетот

Извештај за квалитет за 2015, од ДЗС, http://172.16.1.48/Meta_godini.aspx

Извештај за квалитет за 2015, од ДЗС, во Евростат https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/sts_ind_pric_esms_mk.htm

11 Управување со квалитет

11.1 Обезбедување на квалитетот

Квалитетот на процесите и продуктите, во Државниот завод за статистика се обезбедува со почитување на Европскиот Кодекс за работа на европската статистика (<https://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=2>) и

Рамката за оценка на квалитетот во рамките на Европскиот статистички систем ([ESS Quality Assurance Framework-- https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/ESS-QAF-V2.0-final.pdf](https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/ESS-QAF-V2.0-final.pdf)).

Критериумите за квалитет се утврдени и во Законот за државна статистика во член 4б и член 4в (<https://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx>).

11.2 Оценка на квалитетот

Државниот завод за статистика ги реализира статистичките активности во согласност со Статистичкиот бизнис процес модел, кој се базира на меѓународниот модел - Генерички статистички бизнис процес модел (Generic Statistical Business Process Model-GSBPM) . Примената на овој модел, како и примената на меѓународните стандарди во статистичката продукција обезбедуваат високо ниво на точност и споредливост на податоците.

12 Релевантност

12.1 Потребни на корисниците

Податоците за индексите на продажните цени на производителите на индустриски производи се користат и од бизнис-заедницата и од Владата: - како економски индикатор: Индексите ги покриваат ценовните движења со што се овозможува да се предвидат соодветните промени во цените во трговијата. Тие може да се јават како почетен индикатор на инфлациските притисоци во економијата. Овие податоци се користат при формулирањето на фискалната и монетарната политика. - како дефлатор на други економски серии: Индексите се користат за да се прилагодат другите економски временски серии на промените на цените. - како основа за индексирање на цените во договорите: Индексите најчесто се користат за индексирање на купопродажните договори. Со овие договори обично се определува износот на пари кој треба да се плати во одреден момент во иднината. Може да е договорено да биде вклучена и индексациска клаузула со која се земаат предвид промените на цените. Индексите се користат за споредба со други држави (главна причина за трансмисија на податоците до Евростат).

12.2 **Задоволство на корисниците**

Почнувајќи од 2009 година, Државниот завод за статистика на секои три години спроведува Анкета за задоволство на корисниците.

<http://www.stat.gov.mk/Dokumenti/izvestai/IzvestajAnketaZadovNaKorisnici2015.pdf>

12.3 **Комплетност**

Во согласност со регулативите дадени во концептот 6.1, Државниот завод за статистика ги обезбедува сите барани податоци.

13 **Точност и веродостојност**

13.1 **Севкупна точност**

Точноста на податоците се обезбедува со работа на намалување на грешките при земање примероци и/или непримерок, како и со дополнителни споредби на податоци и анализа пред дисеминација.

13.2 **Примерочни грешки**

Истражувањето е спроведено со намерно избран примерок и не се врши мерење на грешките при земање примероци.

13.3 **Непримерочни грешки**

Грешки во опфатот: Давателите на податоци навреме се потсетуваат за исполнување на својата обврска. Грешки во спецификацијата: При промена на спецификацијата се врши усогласување на базната цена. Грешки во обработката: Во апликацијата за обработка се имплементирани правила за контроли и пресметки на излезните податоци. Кога во тековниот месец нема реализација на одреден специфициран производ (цената во таков случај е 0), се врши импутација на цената на конкретниот производ од претходниот месец.

14 Навременост и точност

14.1 Навременост

Индексите на продажните цени на производителите на индустриски производи на домашниот пазар се објавуваат најдоцна (T+30) дена по завршувањето на референтниот период како дефинитивни податоци.

I

14.2 Точност

Податоците се објавени во утврдените рокови во согласност со Календарот на навременост.

15 Кохерентност и споредливост

15.1 Географска споредливост

Податоците се произведени на национално ниво. Споредливоста е обезбедена европски земји, Индексите на цените на производителите на индустриски производи на домашниот пазар се произведуваат на национално ниво и се усогласени со регулативите за краткорочни статистики. Ова обезбедува споредливост на националните податоци со европските податоци. Податоците се споредливи на НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија).

15.2 Временска споредливост

Временска серија од 1972 до 2000 (претходна година=100) според Единствена класификација на дејности (ЕКД). Од јануари 2001 година по НКД Рев.2 (2010=100) и нема прекин на временската серија. Бројот на референтни периоди во временската серија од последниот прекин е 180.

15.3 Меѓудоменска кохерентност

Кохерентност меѓу областите е обезбедена делумно. Кохерентност помеѓу различните видови цени не е обезбедена.

15.4 Внатрешна кохерентност

Внатрешна кохерентност на податоците е обезбедена.

16 Трошок и оптовареност

Не се пресметува.

17 Ревизија на податоците

17.1 Политика за ревизија на податоците

Ревизијата на податоците се прави во согласност со Политиката за ревизија на ДЗС:
<https://www.stat.gov.mk/RevizijaNaPodatocite.aspx>

17.2 Практика за ревизија на податоците

Ревизијата на податоците се врши со промени на базната година (на секои пет години) и со промени во класификациите.

18 Статистичка обработка

18.1 Извори на податоци

Примерочно истражување. Примерокот е избран од претпријатијата кои го пополнуваат „Годишниот извештај за индустријата“ (ИНД 21). Примерокот за „Месечниот извештај за цените на производителите на индустриски производи на домашниот пазар“ (ЦДОМА) опфаќа 82,48% од прометот на домашниот пазар на претпријатијата опфатени со „Годишниот извештај за индустријата“ во 2010 година. Ажурирањето на примерокот се врши годишно. Примерокот во 2015 година опфати 248 претпријатија и 716 наведени индустриски производи“.

18.2 Фреквенција на прибирање податоци

Месечна.

18.3 Прибирање на податоците

Податоците за продажните цени на производителите на индустриски производи на домашниот пазар се прибираат со статистичкиот прашалник: „Месечен извештај за продажните цени на производителите на индустриски производи на домашниот пазар“ (Ц.41ДОМА). Претпријатијата сами ги пополнуваат податоците за просечните месечни

продажни цени за тековниот месец и ги доставуваат до ДЗС најдоцна до 15-ти во наредниот месец.

Статистичкиот образец Ц.ДОМА се испраќа до претпријатијата избрани во примерокот на почетокот на годината по е-пошта. За секое избрано претпријатие се подготвува индивидуален статистички образец. Во образецот се вклучени само репрезентативни производи за избраните претпријатија. Секој избран производ има шифра составена од 10 цифри од Национална номенклатура на индустриски производи (ННИП) плус 2 цифри за спецификација на производот, назив на производот, единица мерка и објаснување и подетална спецификација за промените на цената.

18.4 Проверка на податоците

Валидација на податоците во образецот:

При приемот на образецот (во Excel по е-пошта) се архивира, евидентира, контролира и внесува со апликацијата (во Access).

Со апликацијата се спроведуваат задолжителните контроли според дефинираните правила за валидација. Во случај да има грешки и/или нелогичности се контактираат давателите на податоците.

Се контролира опфатноста која треба да биде 100% и месечните движења на цените (споредбено со претходниот месец) кои се надвор од опсегот од $\pm 10\%$.

Валидација на излезните податоци:

Излезните податоци (индекси) се анализираат и потврдуваат, на ниво на оддел, сектор, главна индустриска група, во однос на претходниот месец, истиот месец од претходната година. Во однос на екстремните вредности излезните податоци (индекси) се анализираат и потврдуваат на елементарно ниво (претпријатие и специфициран индустриски производ).

18.5 Компилирање податоци

Импутација: Цените на производите кои не се продаваат се превземаат од претходниот месец. Ако производот не се произведува/продава се заменува со сличен производ. На почетокот на годината, се прави годишно ажурирање (замена) на примерокот на претпријатија и специфицирани индустриски производи.

Импутација на единици = 0%.

Импутација на белези = 0%.

18.6 Прилагодување

Не е применливо, не се врши прилагодување на временската серија и сезонско прилагодување на податоците.

19 Коментар

Нема коментар

A.1 Анекси

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

Државен завод за статистика

